

KODLAMA TEORİSİ

ÖDEVLER

① p olasılıklu bir BSC kanalında

3 uzunluklu $C = \{000, 111\}$ 2-lük dumanı alalım (bu tür kodlara tekrar kodu denir). Buna göre, 010, 001, 100, 000 kelimeleri ulaşması halinde, 000 olarak gözükür. Buna göre ulaşan kelimenin 000 kod kelimesine gözülme olasılığı,

$$(1-p)^3 + 3p(1-p)^2 = (1-p)^2(1+2p)$$

dir. Simetriiden dolayı 111 kod kelimesine gözülme olasılığı da aynı olacaktır. Daha halde, herhangi bir kod kelimenin kullanıldığı hatalı iletilme olasılığı

$$P_{\text{hata}}(C) = 1 - (1-p)^2(1+2p) = 3p^2 - 2p^3$$

dir. $P_{\text{hata}}(C)$, iletilen kod kelimedenden bağımsızdır. Bu nedenle "kelime hata olasılığı" adı verilir.

Bir ikili simetriksel kanalda beş uzunluklu bir $C = \{00000, 11111\}$ ikili tekrar kodu kullanılmaktadır. Gösteriniz ki bu kodun kelime hata olasılığı $10p^3 - 15p^4 + 6p^5$ tır.

② Gösteriniz ki, minimum uzaklığı 4 olan bir kod tek bir hatayı düzeltebilir ve iki hatayı bulabilir.

④ (i) Gösteriniz ki, bir $(3, M, 2)$ -üçlü kodu için $M \leq 9$ dur.

(Not burada (n, M, d) parametreleri için n , kod kelimelerinin uzunluğunu; M , kodun ebadını; d ise, kodun minimum uzaklığını gösterilmektedir)

(ii) Gösteriniz ki, bir $(3, 9, 2)$ -üçlü kodu vardır.

(iii) Önceki iki şıkta elde edilen sonuçları $q \geq 2$ olmak üzere, herhangi bir q -lu $(3, M, 2)$ -kodu için genellileyiniz.

⑤ Diyalim ki H , $\mathbb{F}_q^n$ cismi üzerinde bir $r \times n$ matris olsun. Gösteriniz ki,

$$C = \left\{ v \in \mathbb{F}_q^n : vH^T = 0 \right\}$$

$\mathbb{F}_q^n$ üzerinde bir doğrusal koddur.

⑥ Gösteriniz ki, $\mathbb{F}_2^n$ deki ağırlıkları çift olan vektörlerden oluşan E_n kümesi, $\mathbb{F}_2^n$ üzerinde bir doğrusal koddur.

⑦ Gösteriniz ki, bir 2-li doğrusal kodun, ya tüm kodkelimelerinin ağırlığı çift sayıdır; ya da jansınınki tek, yarısınınki çift sayıdır.

⑧ Düşelim ki, C_1 ve C_2 2-li kodlarının üreteç matrisleri, sırasıyla

$$G_1 = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 1 & 1 \end{bmatrix} \quad \text{ve} \quad G_2 = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 1 & 1 & 1 \end{bmatrix}$$

olsun.

- (a) C_1 ve C_2 kodlarının parite kontrol matrislerini yazınız
- (b) C_1 ve C_2 kodlarını ağık bir şekilde yazmadan, parite kontrol matrisi yardımıyla, kodların minimum utaklıklarını bulunuz.

⑨ Düşelim ki, bir C 2-lik kodunun üreteç matrisi

$$G = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 1 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix}$$

olsun.

- (a) G' yi standart biçimde yazınız
- (b) C' kodunun üreteç matrisi

$$G' = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}.$$

olsun. Buna göre C ile C' kodları denk midir?